

In deze Nieuwsbrief :

- in memoriam: overlijden oud-werkgroeplid Fennie Stavast
- Schrijfactie Write for rights succes
- Jonge vakbondsleiders bouwen aan een eerlijke toekomst
- werknemersrechten moeten de hoeksteen zijn van klimaatactie
- Ramkraak Europese Commissie blaast Nederlandse en Europese politieke en sociaal-economische stelsels op

Zondag 14 december overleed ons voormalig lid van de werkgroep Mondiaal: Fennie Stavast. Tot zij 8 jaar geleden naar Nijmegen vertrok was zij een trouw lid, betrokken bij al onze activiteiten. Al vanaf de periode van FNV BOV-werk (eind jaren '70 vorige eeuw) zette zij zich in voor het internationale solidariteitswerk van FNV Groningen.

Zij streed haar hele leven voor een betere wereld, niet alleen in FNV-verband, maar ook in de politiek als lid van Provinciale Staten, in solidariteitsgroepen (medeoprichter) als Polisariokomitee, Vrouwen in het Zwart (Palestina), Groningen-Jabalya, Stedenband Groningen-San Carlos e.a..

In Nijmegen zette zij zich vooral in voor de solidariteit met de Palestijnse bevolking, slachtoffer van apartheid, genocide en misdaden tegen de menselijkheid. Tot haar laatste snik was zij nog actief.

Wij zullen Fennie als medestrijdster missen.

Bert Giskes

Wergroep Mondiaal FNV Noord

Schrijf vakbondsleden vrij/Write for rights

Op 10 december was onze werkgroep weer actief met schrijfacties in het kader van de internationale Amnesty Internationalactie “Write for rights” en onze eigen “Schrijf vakbondsleden vrij”. We deden dit in Eeterie de Globe, een restaurant met een sociale missie. Mensen uit alle lagen van de samenleving kunnen hier werkervaring op doen.

In totaal werden 32 handtekeningen gezet m.b.t. on-line petitie van LabourStart e.a., 80 brieven en 33 kaarten verstuurd in het kader van Write for rights.

LISA-programma in Oeganda

Jonge vakbondsleiders bouwen aan een eerlijke toekomst

Het LISA-programma (Leadership, Influence, Sustainability and Alliance-building) versterkt de positie van jonge vakbondsleden in Oeganda. Het richt zich specifiek op actieve, talentvolle en betrokken jongeren onder de 32 jaar, met als doel de vakbeweging te verjongen en toekomstbestendig te maken.

Met trainingen, coaching en praktische opdrachten rond ledenwerving, digitalisering en klimaatverandering/rechtvaardige transitie, krijgen jongeren de tools om niet alleen zichzelf, maar ook hun gemeenschap te versterken.

Samen met ervaren vakbondsleiders, mentoren en de brede beweging bouwen zij aan vakbonden die klaar zijn voor de toekomst – jong, inclusief en veerkrachtig. *(hieronder meer)*

Werknemersrechten moeten de hoeksteen zijn van klimaatactie Mondiaal FNV aanwezig op VN-Klimaattop

Een vertegenwoordiging van Mondiaal FNV en FNV reist in november samen met vakbonden uit Colombia, Nigeria, Somalië, Tunesië, Indonesië en India naar de VN-Klimaattop in Belém, Brazilië. Als onderdeel van de internationale vakbondsdelegatie pleiten zij voor een rechtvaardige transitie waarin werknemersrechten structureel worden verankerd in het klimaatbeleid.

Tijd voor bindende afspraken over rechtvaardige transitie

De klimaattop in Belém (COP30) heeft ‘Just Transition’ als een van de hoofdthema’s. Volgens Mondiaal FNV is dit het moment om van beloften over te gaan naar bindende afspraken over deze rechtvaardige transitie. Dus over bescherming van werknemers, fatsoenlijk werk en sociale zekerheid. “Wereldwijd staan miljoenen banen op het spel door de energietransitie en klimaatverandering, terwijl minder dan één op de tien nationale klimaatplannen concrete afspraken bevat over werknemersrechten,” waarschuwt Charlotte Vollaard, beleidsadviseur Just Transition bij Mondiaal FNV. *(hieronder meer)*

Ramkraak Europese Commissie blaast Nederlandse en Europese politieke en sociaal-economische stelsels op

Omnibuspakketten EU in schijn versimpeling, in werkelijkheid extreem schadelijk voor veiligheid en banen

Het Europees Verbond van Vakverenigingen (EVV) en de FNV luiden de noodklok: onder invloed van de lobby van het grote bedrijfsleven zet de Europese Commissie in sneltreinvaart

in op het onklaar maken van de zorgvuldig opgebouwde politieke en sociaaleconomische stelsels. Sinds de start van de Europese samenwerking in 1957 is daar juist keihard aan gewerkt om de werk- en levensomstandigheden van mensen te verbeteren. Die staan nu op het spel.

Deregulering

‘De Nederlandse burgers en werknemers, in alle sectoren, gaan grote gevolgen ondervinden van de Omnibuspakketten. Het zogenaamde dereguleringsbeleid dat de Europese Commissie onder leiding van de Duitse christendemocraat Von der Leyen nu in hoog tempo probeert door te drukken in het Europees Parlement,’ zeggen Elmar Smid en Jacob Plat. *(hieronder meer)*

LISA-programma in Oeganda

Jonge vakbondsleiders bouwen aan een eerlijke toekomst

Het LISA-programma (Leadership, Influence, Sustainability and Alliance-building) versterkt de positie van jonge vakbondsleden in Oeganda. Het richt zich specifiek op actieve, talentvolle en betrokken jongeren onder de 32 jaar, met als doel de vakbeweging te verjongen en toekomstbestendig te maken.

Met trainingen, coaching en praktische opdrachten rond ledenwerving, digitalisering en klimaatverandering/rechtvaardige transitie, krijgen jongeren de tools om niet alleen zichzelf, maar ook hun gemeenschap te versterken.

Samen met ervaren vakbondsleiders, mentoren en de brede beweging bouwen zij aan vakbonden die klaar zijn voor de toekomst – jong, inclusief en veerkrachtig.

LISA is meer dan een programma. Het is een beweging van jonge change makers die solidariteit, rechtvaardigheid en duurzaamheid met elkaar verbinden.

Waarom dit programma nodig is

- Oeganda heeft een jonge beroepsbevolking, maar jongeren zijn sterk ondervertegenwoordigd in vakbonden.

- Thema's als rechtvaardige transitie, klimaatverandering en de noodzaak van groene banen zijn cruciaal voor bestaanszekerheid, juist in (Oost-)Afrika.
- Jongeren zijn wereldwijd de gamechangers die pleiten voor een eerlijke en duurzame toekomst. Hun betrokkenheid is essentieel om dit waar te maken.

Wat LISA biedt

Het programma rust jonge vakbondsactivisten uit met:

- Kennis, vaardigheden en competenties om leiders en ambassadeurs van verandering te worden.
- Training en peer coaching gericht op rechtvaardige transitie, klimaatverandering en het organiseren van nieuwe leden.
- Praktische opdrachten die direct vertaald worden naar de dagelijkse vakbondswerkpraktijk.

Het LISA-programma is gebouwd op samenwerking. In Oeganda werken we nauw samen met NOTU, de nationale vakbondsfederatie, en met zestien aangesloten lidbonden die actief zijn in uiteenlopende sectoren. Daarnaast spelen de [ELSA-alumni](#) een belangrijke rol: als mentoren begeleiden en inspireren zij de jongeren die deelnemen aan LISA.

Door deze samenwerking ontstaat er een nieuwe generatie vakbondsleiders. Jongeren die vooropgaan in de strijd voor een rechtvaardige transitie, die andere jongeren weten te mobiliseren en die bijdragen aan het vernieuwen en versterken van de vakbeweging in Oeganda.

Werknemersrechten moeten de hoeksteen zijn van klimaatactie Mondiaal FNV aanwezig op VN-Klimaattop

Een vertegenwoordiging van Mondiaal FNV en FNV reist in november samen met vakbonden uit Colombia, Nigeria, Somalië, Tunesië, Indonesië en India naar de VN-Klimaattop in Belém, Brazilië. Als onderdeel van de internationale vakbondsdelegatie pleiten zij voor een rechtvaardige transitie waarin werknemersrechten structureel worden verankerd in het klimaatbeleid.

Tijd voor bindende afspraken over rechtvaardige transitie

De klimaattop in Belém (COP30) heeft 'Just Transition' als een van de hoofdthema's. Volgens Mondiaal FNV is dit het moment om van beloften over te gaan naar bindende afspraken over deze rechtvaardige transitie. Dus over bescherming van werknemers, fatsoenlijk werk en sociale zekerheid. "Wereldwijd staan miljoenen banen op het spel door de energietransitie en klimaatverandering, terwijl minder dan één op de tien nationale klimaatplannen concrete afspraken bevat over werknemersrechten," waarschuwt Charlotte Vollaard, beleidsadviseur Just Transition bij Mondiaal FNV.

Werknemers moeten niet de prijs betalen voor de klimaatcrisis, maar deel zijn van de oplossing

Ook sociale rechtvaardigheid

“Een rechtvaardige transitie betekent dat klimaatbeleid niet alleen de uitstoot van broeikasgassen vermindert, maar ook ongelijkheid,” zegt Vollaard. “Zonder sociale rechtvaardigheid verliezen we draagvlak voor klimaatbeleid. Daarom moeten werknemers, van kolenmijn tot ziekenhuis, meepraten, meebeslissen en meedelen in de voordelen van de groene economie.”

Vakbeweging wil banenverlies en ongelijkheid voorkomen

De mondiale vakbeweging, gecoördineerd via de Trade Union NGO Constituency (TUNGO), pleit deze COP30 voor een nieuw Belém Action Mechanism (BAM). Dit afsprakenpakket moet zorgen voor meer coördinatie, kennisdeling en financiering van rechtvaardige transitieprojecten wereldwijd. Daarmee wil de vakbeweging voorkomen dat klimaatmaatregelen leiden tot banenverlies of een toename van ongelijkheid.

Dit zijn problemen die wereldwijd spelen, maar landen in het mondiale zuiden vaak het hardst treffen. Zij dragen relatief weinig bij aan de klimaatcrisis, maar ondervinden er wel de meeste gevolgen van, terwijl ze vaak de minste middelen hebben om zich hiertegen te beschermen. Klimaatverandering is mondiaal probleem

“Zoals Nederland met het Kolenfonds laat zien dat sluiting van kolencentrales gepaard moet gaan met steun voor werknemers, is het noodzakelijk dat ook landen in het mondiale zuiden toegang krijgen tot financiering en ondersteuning om werknemers te beschermen en nieuwe kansen te creëren,” zegt Vollaard. “Klimaatverandering is een mondiaal probleem, en landen als Nederland hebben de verantwoordelijkheid om landen met minder middelen te steunen bij een eerlijke en sociale aanpak.”

24 miljoen nieuwe banen mogelijk

Volgens de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) kunnen door de groene transitie 24 miljoen nieuwe banen ontstaan, mits landen investeren in opleiding, sociale zekerheid en sociale dialoog. Zonder die randvoorwaarden dreigt juist verlies van bestaanszekerheid, vooral in regio's die afhankelijk zijn van fossiele industrieën of grondstoffenexport.

“Just Transition is geen bijzaak, maar de brug tussen klimaatambitie en sociale rechtvaardigheid,” zegt Vollaard. “Werknemers moeten niet de prijs betalen voor de klimaatcrisis, maar deel zijn van de oplossing.”

Brede inzet voor sociale rechtvaardigheid

De Mondiaal FNV-delegatie werkt tijdens COP30 nauw samen met andere maatschappelijke bewegingen – waaronder vrouwen-, milieu-, jongeren- en inheemse organisaties – en gaat in gesprek met de Nederlandse overheidsdelegatie om internationale solidariteit, arbeidsrechten en sociale rechtvaardigheid centraal te stellen in de klimaatonderhandelingen.

Ramkraak Europese Commissie blaast Nederlandse en Europese politieke en sociaal-economische stelsels op

Omnibuspakketten EU in schijn versimpeling, in werkelijkheid extreem schadelijk voor veiligheid en banen

Het Europees Verbond van Vakverenigingen (EVV) en de FNV luiden de noodklok: onder invloed van de lobby van het grote bedrijfsleven zet de Europese Commissie in sneltreinvaart in op het onklaar maken van de zorgvuldig opgebouwde politieke en sociaaleconomische stelsels. Sinds de start van de Europese samenwerking in 1957 is daar juist keihard aan gewerkt om de werk- en levensomstandigheden van mensen te verbeteren. Die staan nu op het spel.

Deregulering

‘De Nederlandse burgers en werknemers, in alle sectoren, gaan grote gevolgen ondervinden van de Omnibuspakketten. Het zogenaamde dereguleringsbeleid dat de Europese Commissie onder leiding van de Duitse christendemocraat Von der Leyen nu in hoog tempo probeert door te drukken in het Europees Parlement,’ zeggen Elmar Smid en Jacob Plat.

Elmar is FNV-beleidsadviseur voor de EU. Jacob is FNV-afgevaardigde in IndustriAll Europe, de EVV en de EESC (het Europese Economisch Sociaal Comité, adviesorgaan van de EU, een soort Europese SER).

Wake-up call

Het EVV en de FNV roepen de werknemers in alle sectoren op na te gaan wat voor hun de gevolgen van de Europese Omnibuspakketten zijn en zich teweer te stellen tegen verslechtering.

13 Omnibuspakketten

De Europese Commissie komt met een reeks van 13 zogeheten Omnibuspakketten,’ vertelt Elmar, ‘dat zijn eigenlijk bundels die in één klap grote wijzigingen doorvoeren in meerdere wetten en regels tegelijkertijd. Deze dertien bundels gaan onder andere over maatschappelijk

verantwoord ondernemen, investeringen via Europese fondsen, landbouw, bedrijfsadministratie, defensie-industrie, chemische stoffen, digitale bescherming, voedselveiligheid en pesticiden, arbeidsmarktbeleid en belastingen.’

Tempo

‘Het tempo is adembenemend hoog,’ voegt Jacob toe, ‘het Omnibuspakket rond de landbouwwetgeving is al afgerond. Binnen een half jaar! De eindstemming in het Europees parlement over het pakket Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen was in de week voor de kerst.’

Rad

Elmar: ‘De Europese Commissie draait iedereen een rad voor de ogen. De Commissie preekt de wet- en regelgeving te ‘versimpelen’ om kosten en administratie voor bedrijven te verminderen. Dat moet zogenaamd makkelijker en simpeler om zo de concurrentiekracht van de EU te versterken. De werkelijkheid is anders. Versimpelen is in werkelijkheid wetten en regels, die bedrijven opdragen om werknemers te beschermen, opzijschuiven of afbreken. Simpeler is vooral slechter. De burgers gaan het gelag betalen. En de werknemers verliezen hun bescherming.’

Productieketen

‘Na de drama’s in de kledingsindustrie in de jaren tien zoals de instorting van Rana Plaza in Bangladesh in 2013, werkten we in Europa naar het ketenbeding toe,’ vertelt Jacob. ‘De winkels waar jij en ik onze kleren kopen, zijn medeverantwoordelijk voor de productieketen, dus ook voor de fabrieken die hun beleveren, waar die ook mogen staan. De Europese Commissie wil precies het omgekeerde en schuift dit soort afspraken opzij in de Omnibus Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.’

Gezondheidsschade

‘In de land- en tuinbouw zien we nu ook wat zo’n omnibus inhoudt,’ signaleert Elmar. ‘Bestrijdingsmiddelen waarvan iedereen weet dat die de gezondheid schade toebrengen, mogen weer volop gebruikt worden. En als we het over chemische stoffen hebben, informatie over schadelijke effecten ervan of hoe je je moet beschermen? Dat hoeft niet meer in jouw eigen taal toegelicht te worden, maar naar keuze van de producent nog maar in een enkele taal. Dat is voor niemand goed, dat is vragen om ongelukken.’

Arbeidstijden

‘Nog een voorbeeld,’ zegt Jacob, ‘voor een defensie-investering door Europa in 2026 en 2027 worden door de Europese Commissie voor de productiebedrijven de arbeidstijdenregels en de beloning opzijgeschoven. Dat gaat dan over het maximum aantal uren dat een dienst mag duren, het maximum aantal nachtdiensten of de beloning voor overwerk. Dit lijkt een proefballon om in een later stadium verder aan dergelijke arbeidsvoorwaardelijke afspraken te morrelen in het Defensie Omnibuspakket.’

Tips en meer informatie

Elmar schreef een goed gedocumenteerd achtergrondartikel voor de Wiardi Beckmanstichting: [De grootste dereguleringsoperatie sinds Thatcher.](#)
De economen van de FNV schreven over [bedrijven die zeuren over regeldruk.](#)